

Nr 569.

Av herr **Sandberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 284, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.*

Frågan om jordbrukets läge i Norrland har varit föremål för utredning genom statens jordbruksnämnd, vilken framlagt vissa förslag till åtgärder till förbättrande av den norrländska jordbruksbefolkningens ekonomiska ställning.

Av den verkställda utredningen synes framgå, säger jordbruksnämnden bl. a., att utkomstmöjligheterna för jordbruksbefolkningen i allmänhet vore sämre i Norrland än i landet i övrigt. Därest man avsåge att genom medverkan av staten inom en nära framtid förbättra utkomstmöjligheterna för denna befolkning, torde man, såvitt framginge av den undersökning, som av nämnden kunnat verkställas, i huvudsak vara hänvisad till åtgärder för att stödja jordbruket.

Den förtjänstfulla utredningen kan sägas hava bekräftat den från norrlandshåll tidigare ofta framhållna uppfattningen om dels jordbrukets stora betydelse för denna landsdels folkförsörjning, dels att jordbruksnäringen i Norrland icke erhållit samma stöd som i övriga delar av vårt land genom de stödåtgärder för jordbruket, som tillämpats de senaste åren.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 284, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, föreslås nu bl. a. vissa särskilda stödåtgärder för det norrländska jordbruket. Departementschefens förslag grundar sig därvid i allt väsentligt på vad jordbruksnämnden hemställt.

De förslag i olika avseenden, som nu i förevarande proposition framlagts, kunna dock icke anses vara uttömmande ifråga om de åtgärder som kunna och böra ifrågakomma för det norrländska jordbrukets stödande. En del av vad jordbruksnämnden i sin hemställan anfört blir sålunda beroende av Kungl. Maj:ts övervägande i annat sammanhang. Nämnden har nämligen hemställt att Kungl. Maj:t måtte överväga vissa åtgärder i avseende på jorddelningen, rörande nyodlingens effektiva stödande samt åtgärder för att vid avvägande och fördelning av anslag och bidrag för främjande av jordbruksproduktionen tillses att de speciella skäl, som enligt nämndens mening kunna anföras för särskilt stöd i nämnda hänseende åt jordbruket i Norrland, vinna behörigt beaktande. Jordbruksnämnden har dessutom yttrat bl. a. att även andra åtgärder än dem, som nämnden komme att föreslå, kunna sannolikt befinnas ändamålsenliga när det gäller att bereda jordbruket i Norrland ett ökat stöd.

De nu föreslagna åtgärderna komma emellertid, om de genomföras, att

bliva till god nytta. Beträffande t. ex. anvisandet av särskilda anslag till de norrländska hushållningssällskapen för produktionsfrämjande åtgärder tro vi, att om tillräckliga medel ställas till vederbörandes förfogande, så skall betydande framsteg i åsyftad riktning efter hand komma att göras. I annan motion hemställa representanter från norrlandslänen om höjning av det ifrågavarande anslaget.

Beträffande de föreslagna åtgärderna i övrigt, så vilja vi också livligt tillstyrka att åtgärder av det slag som departementschefen biträtt vinna riksdagens bifall. Vi hava emellertid vissa erinringar och yrkanden att göra för Västerbottens del beträffande den ifrågasatta jämkningen i mjölkregleringen och rörande bidrag vid införsel av oljekakor och majs.

I fråga om mjölkregleringen innehåller förslaget att Västerbottens län utbrytes ur nuvarande mellersta Norrlands prisutjämningsdistrikt och bildar eget distrikt, samt att ett särskilt tillskott från de på hela landet belöpande prisutjämningsmedlen skulle lämnas den återstående delen av mellersta Norrlands distrikt med 0.5 öre, Västerbottens län 1.5 öre och Norrbottens län med 2.5 öre för kilogram produktmjölk.

I yttrande över detta förslag från Västerbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott heter det bl. a.:

»Om Västerbottens län utbrötes ur mellersta Norrlands prisutjämningsdistrikt till ett eget distrikt, borde beaktas, att detta nya distrikt komme att bliva prägladt av produktmjölkens dominerande roll. Då endast två städer och ett fåtal industriplatser funnes inom området samt avsättningsområdena i övrigt vore få, bleve konsumtionsmjölkförsäljningen relativt mindre omfattande. Detta förhållande syntes ytterligare skärpas i följd av den starka ökningen av invägd mjölk vid mejerierna, som kännetecknade fjolåret och som syntes fortsätta i år. Under sådant förhållande syntes det föreslagna tillägget av 1.5 öre för kilogram produktmjölk inom Västerbottens län böra höjas till 2 öre. Detta syntes också motiverat med hänsyn till jordbruksnämndens förslag, som enligt kalkyl på grundval av 1936 års mjölmängd innebure en förbättring vid jämförelse med förutvarande ordning av 1.10 öre för Västernorrlands och Jämtlands län, 1.31 öre för Norrbottens län mot endast 0.37 öre för Västerbottens län. Även efter förvaltningsutskottets förslag bleve höjningen endast 0.87 öre, vilket sålunda måste anses utgöra minimum. Med hänsyn till att jordbrukshjälpen för övre Norrland bäst kunde lämnas såsom stöd för mjölkproduktionen syntes denna utväg också böra utnyttjas för skapande av större rättvisa.»

Med understrykande av dessa förvaltningsutskottets synpunkter vilja vi alltså yrka att tillskottet av prisutjämningsmedel måtte för Västerbottens län utgå med 2 öre för kilogram produktmjölk.

Förslaget om bidrag vid införsel av oljekakor och majs till Norrbottens och Västerbottens län innebär att dylikt bidrag skulle utgå med 2 öre för kilogram, om varan införes till Norrbottens län, och med 1 öre för kilogram, om den införes till Västerbottens län, dock högst med belopp motsvarande utgående införselavgift eller skatt.

En lättnad för övre Norrland i fråga om den skatt som åvilar de nämnda fodermedlen är befogad bl. a. på grund av att denna landsdel icke kan i erforderlig myckenhet frambringa ett för nötkreatursskötseln tillräckligt äggviterikt och näringskraftigt foder. Förhållandena härutinnan torde vara ganska lika beträffande de båda nordligaste länen. Det synes oss därför icke finnas anledning att sätta bidraget lägre för Västerbottens del än för Norrbottens, utan bör bidrag utgå med 2 öre för kilogram vid införsel av oljekakor och majs till Västerbottens län.

På grund av vad sålunda anförts få vi yrka,

att riksdagen måtte besluta att tillskottet av prisutjämningsmedel måtte för Västerbottens län utgå med 2 öre för kilogram produktmjölk och att bidrag vid införsel till Västerbottens län av oljekakor och majs måtte utgå med 2 öre för kilogram.

Stockholm den 20 april 1937.

O. E. Sandberg.

Ewald Lindmark.

Eric Hansson.

J. H. Johansson

Axel Bäckström.

Uddo R. Jacobson.

i Norrfors.

Elof Lindberg.

E. O. Åkerström.
